

הוציאו לו פרק חמישי יומא

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

אז א מיי פ"ט מהלכות
ביאת מקדש (הלכה א)
והלכה ה' והלכה טו ופ"א
מהל' פסוקי' ח' ל' ס' סג'
לאון שט'
יז ב מיי פ"ט מהל' ביאת
מקדש הלכה טו ופ"א
הלכה ז סג' לאון סג'
יח ג מיי פ"א שם הלכה
א ופ"ט הלכה טו סג'
לאון שט'
יט ד מיי שם פ"ו הלכה
א ופ"ט הלכה טו סג'
לאון שט'
כ ה מיי שם פ"ה הלכה
טו פ ופ"ט הלכה טו:
כא ו מיי שם פ"ה הלכה
א ופ"ט הלכה טו
כב ז מיי פ"ה הלכה
עבודת יו"ט הלכה
מ:
כג ט מיי פ"ח הלכה
שבת הלכה כג סג'
לאון סה וטע"ע ח"ט ס'
שח סג' לו:

תורה אור השלם

1. וישחטו הפסח ויזרקו
הכהנים מקדש והלויים
מפשטיים:
2. דברי הימים ב לה יא
ולקח מלא המזבח
חזקו אש מעל המזבח
מלפני ה' ומלא חפניו
קטרת סמים דקה ויהביא
מביית לפרכת:
3. בואת יבא אהרן אל
הקדש בפרך בן בקר
לחצאת ואל אלעזר:
ויקרא טו ג

לעני רש"י

קריש"ן [קריש"ן].
שחלים.

רבינו חננאל

ומתבין עליה [פאה]
דמי זר ואונן שיכור ובעל
מום בקבלה ובהולכה
ובזריקה פסול וכן יושב
וכן שמאל תיובתא.
ואקשינן וכו' רב ששת לא
הוה ידע להא מתניתא
דהא רב ששת הוא
דאוחבה לרב חסדא
במסכת שחיטת קרישים
באחרית פרק ראשון
בעידנא דפשת הולכה בור
כשרה, ומקרא מסייעני
וישחטו הפסח ויזרקו
הכהנים מידם והלויים
מפשטיים. דייקין
מזכירין ויזרקו הכהנים
מידם, מכלל שלא היתה
הולכה ככהני אלא
הזריקה בלבד. ואוחבה
רב ששת הא מתניתא
ופריקין בתר דאיתובת בה
רב ששת הוא ואוחבה
לרב חסדא. ואוקימנא לרב
חסדא דבעיד מעשה
איצטבא, כלומר כולם
עומ' בשרה זה מושיט לזה.
והולכה שלא ברגל כי האי
גונא נלא הוי הולכה ואין
הולכה [כדו פוסלת
בור] כלא חפן כהן אחר

זר ואונן שיכור ובעל מום. כולו נפקי לן מקראי דמחלי עבודה
כפ"צ דזבחים (דף טו.) וכן יושב דבעי לעמוד לשרת (דברים יח): והא
רב ששת הוא דאופנה. להא מנתי' לאמוריה דרב חסדא כדמפרש
ואזיל אלמא שמייעא ליה ויכי טעי למיפסט דכשרה צשמאל: ויורקו
הכהנים. (א) הדס מידם של שוחטים
שהם רזים (ב) וחזרו וקבלו הדס מיד
הכהן המקבל והולכיהו אל הזורק:
ומתיב רב ששת גרסינן: **בשר**
דשמטה. דלאתניה ניהליה הכה דהר
אותבה איהו לרב חסדא: **מעשה**
איצטבא. המקבלים היו מושיבים את
הדס ציד הזרים ואין הזרים מקרצין
אותו ללד המזבח כלל אלא מושיבים
הדס על ידם כאשר על גבי איצטבא:
או דילמא ולקח והביא. דולקח נמי
אלמא חפניו קאי: **מהו שיכנס אחר.**
כהן המשמש תחתיו מהו שיכנס לפניו
תפניהו זו שנתו דלרשון לתוך הכף
ואין זריך לחזור ולחפון: **א"ר חנינא.**
לתלמידים צא וראה שהדור האחרון
זוכה להתחכם כדורות הראשונים
שקף אני הייתי שואל שאלה זו ועכשו
שאלה רבי יהושע צן לוי שהוא מן
הראשונים: **שחליים.** קרש"ן: **לשחוק**
ולשפוט: **אימא ותיים.** המכה:
שמע מינה. דרבי יהושע צן לוי לא
הוה קשיש מדקרי ליה רבי דקאמר לי
המיר רבי חנינא ולא היה דרך
הוקנים לומר על הצמורים רבי אלא
לי המיר חנינא היה אומר כלומר לי
אמר חנינא שהיא רפואה: **אלא הכי**
קאמר. ר' חנינא לתלמידיו צא וראה
שאלתם על אחרונים כשאלתי שאני
מן הראשונים שאף אני העייתי
מתקשה: **ומי אמר רבי חנינא הכי.**
מי מספקא ליה אי נכנס אחר בחפינתו
אי לא: **בפר ולא דמוהו של פר.**
צואת יבא אהרן אל הקדש בפר
(ויקרא טו) ולא דמוהו של פר שאם שחט
פרו ומת אין המשמש תחתיו נכנס
צואתו דם לפניו אלא זריך להביא פר
אחר ולשחוט וכו' לזריך להביא פר
אחר זריך לחפון לאחר שמיטתו (י):
ואמר רבי חנינא קטורה שחפה קודם
שחיטה לא עשה ולא כלום. שכן
קדר העבודות א' צענין חפן ומת
נמי אי אפשר שלא שחט פרו מחילה
וזה הבא אחריו זריך להביא פר אחר
ואי אמרת יכנס בחפינתו של ראשון
נגאלת חפינה זו קודם שמיטת פרו
של שני: **הכי קאמר רבי חנינא.**
מדקא מציעא ליה לרבי יהושע צן
לוי הא מכלל דכ"ל דאין זריך להביא
פר אחר דלא כן הויה לה קטורת
שחפה קודם שמיטת הפר (א):
ולמאי דכ"ל. יפה שאל כשאלת
הראשונים אותן שחלקו עלי צפר
ואפילו דמוהו של פר אף להן נשאל
שאלה זו: **מאי הוה עלה.** חפן ומת
מהו שיכנס אחר בחפינתו: אי
חופן חוזר וחופן. אי מפשטא לן
צענין דליציעא לן גבי חפינת פנים אם
אדרבה אי חופן וחוזר וחופן. אז אין חזירו נכנס בחפינתו שאלו יוסיר (א) חפניו של ראשון שזין לחפניו של שני:

ונתן בחפני כהן גדול מהו להביא ולהקטיר בהן, או צריך לחפון הוא, תיקו. בעי' ר' יהושע בן לוי חפן ומת הוא ליהכנס
אחר בחפינתו כו'. א"ר חנינא בוא וראה שאלת הראשונים. ואקשינן למימר דר' יהושע בן לוי קשיש מר' חנינה הוה,
והאמר ר' יהושע בן לוי התיר לי ר' חנינא לשחוק שחלים בשבת דהואי סכנה. וכעני' מינה משום דהוה בקי ברפואה, מי
אשר שחלים דניתול שבתא ונשחתינהו, אי לא וא"ל מאסו. הנה ר' חנינא יותר זקן מר' יהושע בן לוי. ויפקינן הכי קאמר
ר' חנינא לתלמידיו שאלתם כשאלת הראשונים מכם, כלומר שאלתו תלמידיו זו השאלה, ואמר להן כבדו שאלו את
הגדולים מכם, והוא ר' יהושע בן לוי. ולא איפשטה ליה. ומי מספקא ליה לא ר' חנינא, והא דאמר ר' חנינא, קטורת
אם שחטו כהן גדול פרו ומת, אין אחר נכנס בהם זה הפר, אלא צריך להביא פר אחר ולשחטו וליכנס בהם, ומיפני שמענין
השחיטה שחלו כו'. ושניין ה"ק מדקא מיבעיא ליה לר' יהושע בן לוי, אי ש"מ דקסבר בפר ואפי' בדמו של פר, מביאת הוא דקא
מביעיא ליה. ולמאי דסבירא ליה [שאלתן] כשאלת הראשונים. כלומר מן דסבר בפר ואפילו בדמו של פר מאי הוי עלה. אמר רב פפא אי חופן וחוזר וחופן נכנס חפינתו של ראשון, דהא לא אפשר דלא חפן ליה השיני בשעת הקטרה וקא
מקימיה חפינה ככהן המשמש שחטתה. אי חופן וחוזר וחופן תיבעי לך. ואקשינן עליה אדרבא, אי חופן בחזן חוזר וחופן כבנים, אלא תיבעי לך דרואי אינו נכנס השיני בחפינתו הראשון, שאי אפשר שלא יחסר ושלא יתיר, ובעינן להכניס מלא
חפניו של מוסר מלא בחזן, דהא חפני חזרו וחופן כתיבי. אי חופן בחזן חוזר וחופן כבנים, אלא מעיה הקטרת דהוה חפני חזרו וחופן כבנים אי לא.

זר ואונן שיכור ובעל מום. כולו נפקי לן מקראי דמחלי עבודה
כפ"צ דזבחים (דף טו.) וכן יושב דבעי לעמוד לשרת (דברים יח): והא
רב ששת הוא דאופנה. להא מנתי' לאמוריה דרב חסדא כדמפרש
ואזיל אלמא שמייעא ליה ויכי טעי למיפסט דכשרה צשמאל: ויורקו
הכהנים. (א) הדס מידם של שוחטים
שהם רזים (ב) וחזרו וקבלו הדס מיד
הכהן המקבל והולכיהו אל הזורק:
ומתיב רב ששת גרסינן: בשר
דשמטה. דלאתניה ניהליה הכה דהר
אותבה איהו לרב חסדא: מעשה
איצטבא. המקבלים היו מושיבים את
הדס ציד הזרים ואין הזרים מקרצין
אותו ללד המזבח כלל אלא מושיבים
הדס על ידם כאשר על גבי איצטבא:
או דילמא ולקח והביא. דולקח נמי
אלמא חפניו קאי: מהו שיכנס אחר.
כהן המשמש תחתיו מהו שיכנס לפניו
תפניהו זו שנתו דלרשון לתוך הכף
ואין זריך לחזור ולחפון: א"ר חנינא.
לתלמידים צא וראה שהדור האחרון
זוכה להתחכם כדורות הראשונים
שקף אני הייתי שואל שאלה זו ועכשו
שאלה רבי יהושע צן לוי שהוא מן
הראשונים: שחליים. קרש"ן: לשחוק
ולשפוט: אימא ותיים. המכה:
שמע מינה. דרבי יהושע צן לוי לא
הוה קשיש מדקרי ליה רבי דקאמר לי
המיר רבי חנינא ולא היה דרך
הוקנים לומר על הצמורים רבי אלא
לי המיר חנינא היה אומר כלומר לי
אמר חנינא שהיא רפואה: אלא הכי
קאמר. ר' חנינא לתלמידיו צא וראה
שאלתם על אחרונים כשאלתי שאני
מן הראשונים שאף אני העייתי
מתקשה: ומי אמר רבי חנינא הכי.
מי מספקא ליה אי נכנס אחר בחפינתו
אי לא: בפר ולא דמוהו של פר.
צואת יבא אהרן אל הקדש בפר
(ויקרא טו) ולא דמוהו של פר שאם שחט
פרו ומת אין המשמש תחתיו נכנס
צואתו דם לפניו אלא זריך להביא פר
אחר ולשחוט וכו' לזריך להביא פר
אחר זריך לחפון לאחר שמיטתו (י):
ואמר רבי חנינא קטורה שחפה קודם
שחיטה לא עשה ולא כלום. שכן
קדר העבודות א' צענין חפן ומת
נמי אי אפשר שלא שחט פרו מחילה
וזה הבא אחריו זריך להביא פר אחר
ואי אמרת יכנס בחפינתו של ראשון
נגאלת חפינה זו קודם שמיטת פרו
של שני: הכי קאמר רבי חנינא.
מדקא מציעא ליה לרבי יהושע צן
לוי הא מכלל דכ"ל דאין זריך להביא
פר אחר דלא כן הויה לה קטורת
שחפה קודם שמיטת הפר (א):
ולמאי דכ"ל. יפה שאל כשאלת
הראשונים אותן שחלקו עלי צפר
ואפילו דמוהו של פר אף להן נשאל
שאלה זו: מאי הוה עלה. חפן ומת
מהו שיכנס אחר בחפינתו: אי
חופן חוזר וחופן. אי מפשטא לן
צענין דליציעא לן גבי חפינת פנים אם
אדרבה אי חופן וחוזר וחופן. אז אין חזירו נכנס בחפינתו שאלו יוסיר (א) חפניו של ראשון שזין לחפניו של שני:

ונתן בחפני כהן גדול מהו להביא ולהקטיר בהן, או צריך לחפון הוא, תיקו. בעי' ר' יהושע בן לוי חפן ומת הוא ליהכנס
אחר בחפינתו כו'. א"ר חנינא בוא וראה שאלת הראשונים. ואקשינן למימר דר' יהושע בן לוי קשיש מר' חנינה הוה,
והאמר ר' יהושע בן לוי התיר לי ר' חנינא לשחוק שחלים בשבת דהואי סכנה. וכעני' מינה משום דהוה בקי ברפואה, מי
אשר שחלים דניתול שבתא ונשחתינהו, אי לא וא"ל מאסו. הנה ר' חנינא יותר זקן מר' יהושע בן לוי. ויפקינן הכי קאמר
ר' חנינא לתלמידיו שאלתם כשאלת הראשונים מכם, כלומר שאלתו תלמידיו זו השאלה, ואמר להן כבדו שאלו את
הגדולים מכם, והוא ר' יהושע בן לוי. ולא איפשטה ליה. ומי מספקא ליה לא ר' חנינא, והא דאמר ר' חנינא, קטורת
אם שחטו כהן גדול פרו ומת, אין אחר נכנס בהם זה הפר, אלא צריך להביא פר אחר ולשחטו וליכנס בהם, ומיפני שמענין
השחיטה שחלו כו'. ושניין ה"ק מדקא מיבעיא ליה לר' יהושע בן לוי, אי ש"מ דקסבר בפר ואפי' בדמו של פר, מביאת הוא דקא
מביעיא ליה. ולמאי דסבירא ליה [שאלתן] כשאלת הראשונים. כלומר מן דסבר בפר ואפילו בדמו של פר מאי הוי עלה. אמר רב פפא אי חופן וחוזר וחופן נכנס חפינתו של ראשון, דהא לא אפשר דלא חפן ליה השיני בשעת הקטרה וקא
מקימיה חפינה ככהן המשמש שחטתה. אי חופן וחוזר וחופן תיבעי לך. ואקשינן עליה אדרבא, אי חופן בחזן חוזר וחופן כבנים, אלא תיבעי לך דרואי אינו נכנס השיני בחפינתו הראשון, שאי אפשר שלא יחסר ושלא יתיר, ובעינן להכניס מלא
חפניו של מוסר מלא בחזן, דהא חפני חזרו וחופן כתיבי. אי חופן בחזן חוזר וחופן כבנים, אלא מעיה הקטרת דהוה חפני חזרו וחופן כבנים אי לא.

(א) זבחים יד. (ב) שבת קט'
בכרות לת. (ג) מולין ז'
(ד) נלקמן ס. (ה) נעלין
מז. (ו) ז' ס' סג' סאן.

הגהות הב"ח

(א) גמ' וכל המשקין
שזוהי אדם לרפואה אלא
לשחוק: (ב) רש"י ד"ה
ויזרקו הכהנים מידם כו'
לכ"ל ותיבת הדס נמחק:
(ג) בא"ר ששה ז' ד"ה
והד"א: (ד) ד"ה הכי
קאמר כו' הד"א עם ד"ה
ולמאי כו' שחלקו עליו צפר
דכ"ל ואפילו דמוהו של
פר: (ו) ד"ה אדרבה כו'
ותלא יומר שיהיו חפניו
של ראשון:

הגהות מהר"ב רבינו הר"ר

אן רש"י ד"ה ואמר ר'
חנינא וכו' צענין חפן. נ"ב
ז"ל צענין חפן וכו'
השי:

מוסף רש"י

ויזרקו הכהנים מידם.
מידם של שוחטין משמע
ושוחטין זרים יניחו
ואשמיטתין קרל שחורים
ולקחין אותו מיד המקבל
ומולכין אותו לזריק.
שהמקבלים המקבלים את
הדס זה הכהנים והזרים
היו מולכין לזריק (בבב"ם
ד"ה). שיכור. היינו שמו
יון (ט"ז). מעשה
איצטבא. עומדין במקומן
הזר אלא הסגן המקבל
והסגן עומד לו ואחזו
עד שגא הזורק וטע"ל
מידו ואין הזר מקרבו
אלא המזבח לא כהולכת
רגל ולא כהשטת די אלא
כאיצטבא זו שמיטתו כל
עליה (שם). לא שאלתי.
ר' חנינא רפואה היה (חורין
ט"ז). ויחיה. משמע שנת
המוכה (שם). וחיה. לזון
קצבה ואמכס קאי, שתי'
המכה מתרפאת (שם).

תוס' ישנים

ושיכור. אפילו לא הוי שמו
יון כגון שלא שחט צענין
ביאה. וכן שואב' קשיא.
וממתניתין אין ראה דהייט
משום דלא אפשר, וקרינן לה
נמי כהקטור רבה (מנחות
כה, א) הוה מכלל אלא
ידיה. והזרים שפשיטין.
קבלה לא ליפנין ליה.
כדנפקא בפרק פ"ב געיל
[כפלה] לא ליפנין ליה.
בני בר פפא חפן חזרו
כו'. מינה אמאי לא ליה
(קאמר) וקא מיבעיא ליה
הכי [נבין] לא ליפנין ליה.
פפא דלעיל ועוד (דלעיל)
[דלכא] נמי כי הך צעיל
לעיל צין הכהנים כו' וביאה
צענין כו'. חפן ומת כו'.
הכי נמי הוה מלי למיעי

חפנה קודם שחיטת פרו (א)
דאפילו אי חפן איהו קריה
מביעיא ליה. ולמאי דסבירא
ליה [שאלתן] כשאלת הראשונים.
כלומר מן דסבר בפר ואפילו
בדמו של פר מאי הוי עלה.
אמר רב פפא אי חופן וחוזר
וחופן נכנס חפינתו של ראשון,
דהא לא אפשר דלא חפן ליה
השיני בשעת הקטרה וקא
מקימיה חפינה ככהן המשמש
שחטתה. אי חופן וחוזר וחופן
תיבעי לך. ואקשינן עליה אדרבא,
אי חופן בחזן חוזר וחופן כבנים,
אלא תיבעי לך דרואי אינו נכנס
השיני בחפינתו הראשון, שאי
אפשר שלא יחסר ושלא יתיר,
ובעינן להכניס מלא חפניו של
מוסר מלא בחזן, דהא חפני חזרו
וחופן כתיבי. אי חופן בחזן חוזר
וחופן כבנים, אלא מעיה הקטרת
דהוה חפני חזרו וחופן כבנים אי לא.